

POSTANOWIENIE

Dnia 3 lutego 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Henryk Pietrkowski (przewodniczący)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

SSN Krzysztof Strzelczyk (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Prokuratora Okręgowego w G. działającego na rzecz A. Ł., R. N. i in. [...]

przeciwko R. W.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 3 lutego 2010 r.,

zażalenia pozwanego R. W.

na postanowienie Sądu Okręgowego w G.

z dnia 25 czerwca 2009 r., sygn. akt V Ca (...),

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w G. w sprawie z powództwa Prokuratora Okręgowego w G. i innych przeciwko R. W. o zapłatę postanowieniem z dnia 25 czerwca 2009 r. odrzucił skargę kasacyjną pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 31 marca 2009 r., V Ca (...). W uzasadnieniu wskazał, że podana przez skarżącego wartość przedmiotu zaskarżenia nie przekroczyła wymaganych progów kwotowych z art. 398² § 1 k.p.c. i z tych względów skarga podlegała odrzuceniu. Zdaniem Sądu Okręgowego powodowie w niniejszej sprawie dochodzą od pozwanego zapłaty określonych kwot pieniężnych. Ich uprawnienia są odrębne, choć jednego rodzaju i oparte na jednakowej podstawie

faktycznej i prawnej. Każdy z powodów dochodzi własnego odrębnego roszczenia, z tym że odbywa się to w ramach jednego procesu. Relacje, które między nimi zachodzą, zgodnie z treścią art. 72 § 1 k.p.c. stanowią przykład współuczestnictwa formalnego. W tym wypadku o dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje nie łączna wartość przedmiotu sporu czy zaskarżenia ustalona jako suma wartości żądań poszczególnych współuczestników, lecz wartość przedmiotu zaskarżenia każdego roszczenia z osobna. W konsekwencji z uwagi na fakt, że wartość przedmiotu zaskarżenia w stosunku do każdego ze współuczestników jest niższa od ustawowego progu Sąd postanowił skargę odrzucić jako niedopuszczalną, na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

W zażaleniu na powyższe postanowienie pozwany zarzucił Sądowi Okręgowemu naruszenie:

- art. 398⁶ § 2 oraz art. 398² § 1 k.p.c. polegające na bezpodstawnym odrzuceniu skargi kasacyjnej, pomimo iż nie było ku temu żadnych podstaw, albowiem w niniejszej sprawie wartość przedmiotu zaskarżenia przekracza 50.000 zł;
- art. 72 § 1 pkt 1 k.p.c. polegające na jego błędnym zastosowaniu i uznaniu, że w niniejszej sprawie między powodami zachodzi współuczestnictwo formalne, podczas, gdy w rzeczywistości zachodzi między nimi współuczestnictwo materialne.

Powołując się na te zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kwestią sporną, która ma istotne znaczenie dla oceny dopuszczalności wniesionej skargi kasacyjnej, jest rodzaj współuczestnictwa, które występuje po stronie powodowej w niniejszej sprawie. Sąd odwoławczy, który odrzucił skargę kasacyjną przyjął, że w sprawie po stronie powodowej występuje współuczestnictwo formalne, z kolei zdaniem skarżącego współuczestnictwo to ma charakter materialny.

Współuczestnictwo materialne zachodzi wówczas, gdy kilka osób w jednej sprawie występuje w roli powodów lub pozwanych, zaś przedmiot sporu stanowią prawa lub obowiązki im wspólne lub oparte na tej samej podstawie faktycznej i prawnej (art. 72 § 1 pkt 1 k.p.c.). Inaczej rzecz ujmując współuczestnictwo materialne zachodzi w takiej sytuacji, gdy pomiędzy podmiotami występującymi po tej samej stronie procesu istnieje określona więź prawna oparta na łączącym te podmioty stosunku prawnym. Ze współuczestnictwem materialnym mamy do czynienia również w takiej sytuacji, gdy stosunek prawny nie wiąże ze sobą współuczestników, nie zachodzi wspólność praw lub

obowiązków, natomiast jest jeden cel procesu, chodzi np. o zasądzenie jednego świadczenia, czy też ustalenie jednego stosunku prawnego. W doktrynie trafnie podkreśla się, że w takiej sytuacji, dzięki jednemu celowi procesu występuje między współuczestnikami, nawet przy braku wiążącego ich stosunku prawnego „silne powiązanie materialem procesu”. Z kolei w wypadku współuczestnictwa formalnego stosunek prawny nie wiąże ze sobą współuczestników, a nadto nie ma wspólnego celu procesu. Cel procesu jest indywidualnie wyodrębniony dla każdego współuczestnika. Można mówić o wielości celów procesu, czy też o wielości żądań, które są od siebie niezależne. Pomiędzy tymi żądaniami występuje natomiast formalne podobieństwo, bowiem przedmiotem sporu są roszczenia lub zobowiązania jednego rodzaju, oparte na jednakowej, a zatem nie tej samej, podstawie faktycznej i prawnej (art. 72 § 1 pkt 2 k.p.c.).

W niniejszej sprawie pomiędzy podmiotami występującymi po stronie powodowej nie występuje więź prawna wskazująca na istnienie współuczestnictwa materialnego. Nie występuje wielopodmiotowy stosunek prawny, który obejmowałby współuczestników i podmiot występujący po przeciwnej stronie procesu, nie zachodzi wspólność praw lub obowiązków, jak również nie występuje jeden wspólny dla wszystkich współuczestników cel procesu. Każdy z występujących po stronie powodowej podmiotów, niezależnie od pozostałych wnosi o zasądzenie na jego rzecz konkretnej kwoty pieniężnej tytułem odszkodowania za szkodę jakiej doznał w wyniku bezprawnego zachowania się pozwanego. Niewątpliwie w tej sytuacji żądania są jednego rodzaju, a nadto występuje jednakowa podstawa faktyczna i prawna. Pozwany każdemu z powodów wyrządził szkodę działając w podobny sposób, a nawet w podobnych okolicznościach, przy czym podstawę prawną jego odpowiedzialności w każdym z tych przypadków stanowi art. 415 k.c.

Nie ulega natomiast wątpliwości, że w wypadku współuczestnictwa formalnego powodów roszczenie każdego z nich podlega oddzielnej ocenie co do dopuszczalności skargi kasacyjnej (zob. np. postanowienie SN z 28 lutego 1997 r., I CKN 31/97, niepubl; postanowienie SN z 21 marca 1997 r., I PKN 61/97, OSNP 1998, nr 1 poz. 16; postanowienie SN z 30 września 1998 r., I CKN 391/98, nie publ; postanowienie SN z 22 marca 2002 r., I CZ 11/02, niepubl; wyrok SN z 11 stycznia 2007 r., II CSK 402/06, nie publ). W niniejszej sprawie wartość przedmiotu zaskarżenia liczona oddzielnie w stosunku do każdego ze współuczestników, nie osiągnęła wartości progowej (art. 398² § 1 k.p.c.), co przesądza o niedopuszczalności skargi kasacyjnej względem wszystkich

podmiotów występujących po stronie powodowej, a w konsekwencji również o bezzasadności wniesionego zażalenia.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy na podstawie z art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji.